

Els passats dies 15, 16 i 17 de maig va tenir lloc a Canyamars un Congrés de premsa comarcal. Així mateix el dia 11 es va inaugurar l'exposició sobre Premsa Comarcal. Així doncs les petites publicacions han estat tema del mes. Perxada hi ha estat convidada a participar-hi, i ara ens ha arribat el primer exemplar de la revista "Arrel", editada per

El Congrés de la Premsa Comarcal

any 1969, Omnium Cultural va organitzar, mitjançant Jordi Martí i Rafael Pradas, una exposició de premsa comarcal que va donar lloc a unes trobades, fins i tot amb companys del País Valencià, on s'analitzà la problemàtica que patien les publicacions que intentaven donar una idea de país normal enmig de l'habitual clima anormal del franquisme ambiental.

Dos anys més tard, i ja per iniciativa de les mateixes publicacions, tingueren lloc unes jornades al Casal Joan XXIII de Parets de Vallès amb la sana intenció de crear uns serveis comuns que beneficiessin la premsa comarcal. Hi assistiren "Oriflama", ja difunta, i publicacions avui veteranes com "Presència", "Tothom", "El Maresme", "Recul", "Canigó", "Gramma" —ja aleshores es tenia present que l'esperit català d'una publicació no es resolía només amb l'idioma i es respectava, naturalment, que fossin escrites en la llengua que era majoritària al lloc on sortien—, etcètera.

La iniciativa era bonica i necessària, però mancada de possibilitats reals, perquè calia algú i un lloc on poder fer residir aquells serveis comuns que tots intuïem que eren importants.

Altres vegades, la premsa comarcal ha estat objecte d'estudis i d'iniciatives, d'exposicions i d'intents d'aconseguir el que aquells pocs pioners, entre els quals hi havia el qui aquestes ratlles signa, s'havien proposat. L'exposició itinerant de Xarxa i l'existència d'un historiador-divulgador com a notari i investigador d'aquesta premsa, el periodista Jaume Guillaumet, han estat dues de les fites més interessants que hem tingut present en l'elaboració del Congrés que se celebrarà, o s'ha celebrat, aquest mes de maig, temps de verb a emprar segons quan llegiu aquestes ratlles.

La gènesi d'una idea

Per l'octubre de 1980, l'Ernest Udina, cap del Servei de Premsa de la Diputació de Barcelona, plantejà la conveniència de celebrar un congrés de la premsa comarcal. El president de la

Diputació, Francesc Martí, va abonar la idea, i vàrem posar fil a l'agulla.

No es tractava de fer un congrés pel simple fet de celebrar-lo i poder sumar un congrés més a la llista de congressos celebrats els darrers temps al nostre país. Calia que aquest congrés tingués "fills" tot seguit.

Coincidírem en el temps i en l'espai amb una altra iniciativa semblant pel part dels Serveis de Cultura Popular, que pensaven en la necessitat d'associar-se que tenia la premsa comarcal. Davant les dues iniciatives, vàrem unificar esforços, i la idea de crear la dita associació es bellugà conjuntament amb la de muntar uns serveis tècnics d'ajut a la premsa comarcal.

Serien —l'associació i els serveis— els "fills" que el Congrés reclamava per no considerar-se eixorc, estèril, una mica inútil.

Després de consultar les publicacions, es va constituir un Comitè Organitzador, que ha preparat el Congrés a tots els nivells: ponències, comunicacions, exposició, cens, xerrades, jornades posteriors... Molta teca que palesa ambició en la idea. Però potser era ja hora de posar fil a l'agulla per brudar un tapís, i no un mocador.

Ponències i comunicacions

Un cop decidit que el Congrés tindria lloc fora de Barcelona per motius simbòlicament comarcals, es cercà un indret adequat i es va trobar la Casa de Colònies de Canyamars, a la comarca del Maresme.

Es dissenyaren les ponències sobre la base dels problemes que preocupen els qui fan les revistes i butlletins d'arreu de Catalunya. Cinc temes foren triats: el marc jurídic i legal de la premsa comarcal; l'organització, a tots els nivells administratius, que permet que una publicació visqui; la qüestió redaccional, que inclou temes com la pressió de les "forces vives" sobre una revista o la problemàtica de la llengua en què s'escriu; el problema específic de la premsa no professionalitzada, de

la Diputació de Barcelona, a on hi ha un resum del Congrés que us reproduïm tot seguit

caire generalment no setmanal; i com havia d'ésser l'associació de la premsa comarcal.

Les comunicacions, es demanaren en uns casos i, en altres, foren encarregades a experts en la matèria. Les ponències i les comunicacions s'editaran per a coneixement de tots els participants al Congrés i, en general, dels interessats en la premsa comarcal.

Els participants al Congrés han estat, en funció del reglament que el Comitè va elaborar de cara al Congrés, totes aquelles publicacions no diàries amb vocació d'informació comarcal

que s'editen a Catalunya. I aquí entrem, per aquest camí, en el difícil cens de la premsa comarcal.

Com s'ha fet un cens

No hi ha cap cens de la premsa comarcal. Iniciatives valuoses com les

de Xarxa, Jaume Guillaumet, o altres menys conegudes com les del Grup d'Iniciatives i Estudis Comarcals o la Caixa de Barcelona, no s'han traduït en una realitat que es fa indispensable: que algú conservi les publicacions que surten arreu de Catalunya, com es fa amb les barcelonines a l'Hemeroteca o Arxiu Històric de la Ciutat, en allò que hauria de ser l'Hemeroteca de Catalunya.

Amb l'ajut de les entitats esmentades i d'elaboració pròpia i paciència franciscana, qui signa aquestes ratlles ha aconseguit elaborar un cens que cal datar el 31 de març d'enguany i que, per tant, està ja desferrat degut a la mobilitat extrema de la premsa comarcal. Cens del qual es dona notícia en altre lloc d'aquesta revista i que hauria estat impossible sense l'ajut valuós de tots els membres —periodistes, administratius, documentalistes— del Servei de Premsa de la Diputació de Barcelona.

Josep Maria Huertas

El proper mes, publicarem les dades d'aquest cens, que creiem són —prou interessants per a donar a conèixer.